

บรรณานุกรม

- เกริกศักดิ์ บุญญพงศ์ และสุรีย์ บุญญานุพงศ์.(2533). ศักยภาพของผู้สูงอายุในการทำงานเพื่อสังคม.
 เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สมาคมพุดมวิทยาและเวชศาสตร์
 ผู้สูงอายุไทย สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย.(2542). ผู้วัยสูงอายุด้วยคุณภาพ.
 การประชุมวิชาการแห่งชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ.กรุงเทพฯ : สนง.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไอล ไชยเสวี.(2539). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การมีส่วนร่วมในสังคม
ความพึงพอใจในชีวิต ความวิตกกังวลในสภาพการสูงอายุ และการสนับสนุนทาง
สังคมกับสุขภาพกายของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลตำรวจ. วิทยานิพนธ์
 ศศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชุมพร ยงค์กิติกุล.(2530). กระบวนการตัดสินใจ. เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป (หน่วย
 ที่ 8-15) นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชยานันท์ บัวงาม.(2539). ผลการใช้กระบวนการกลุ่มและการออกกำลังกายต่อการลดความ
วิตกกังวลของผู้สูงอายุในตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์
 วท.ม.(พยาบาลสาธารณสุข).กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชลลดา ภัคดีประพุทธิ.(2541). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคล ปัจจัยทางครอบครัวกับการได้
รับการตอบสนองจากครอบครัวตามความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุในเขตเมือง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เชอรี ทองเพ็ญ.(2537). ความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวสภาพการสูงอายุ ความเข้มแข็งในการ
มองโลก การระลึกถึงความหลัง การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยทางชีวิสังคมกับ
ความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เทศบาลตำบลบางละมุง.(2545). วารสารเทศบาลตำบลบางละมุง.
- นภาพร ชโยวรรณ และจอห์น โนเดล.(2542). การอยู่อาศัยและการเกื้อหนุนโดยครอบครัวของผู้
สูงอายุไทย. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บรรลุ ศิริพานิช.(22542). ผู้สูงอายุไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- เพชรรา สุนทรโรทก.(2530).บทบาทของผู้สูงอายุในสังคมไทยตามการรับรู้ของเยาวชนและผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ สินี กมลนาจิน, ประเสริฐ รักไทยดี. (2523).ความทันสมัย ภาพพจน์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และปัญหาบางประการของคนชรา.รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ : สำนักงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พวงผกา ชื่นแสงเนตร.(2538). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมการดูแลตนเองและความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกชลบุรี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สาขา ศึกษานามัยครอบครัว). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โยธิน คันสนยุทธ.(2530). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ, ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ.(2536) .ศักยภาพของปัจจัยเกื้อหนุนทางสังคมที่มีต่อการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยสถาบันไทยคดีศึกษา.
- .(2540). การเกื้อหนุนทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายสีทอง ณ ภูเก็ต.(2543).การศึกษาสัมพันธภาพของผู้สูงอายุกับบุคคลอื่น : ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุ จังหวัดระยอง. สารนิพนธ์ สส.ม. สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สิริสมร สุสวลัดดี. (ม.ร.ว.).(2534). ผู้สูงอายุกับการคาดหวังในการเข้ารับการสงเคราะห์ประเภทเสียค่าบริการ. วิทยานิพนธ์. สส.ม. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรกุล เจนอบรม.(2534) . วิทยาการผู้สูงอายุ.กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี.สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2545.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สมหมาย จันดี.(2538).การลดความเข็มเขี้ยวของผู้สูงอายุเพศหญิงในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค โดยการสนับสนุนทางสังคม. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

อิสระ สุวรรณผล.(2529). พฤติกรรมการบริหาร : ทฤษฎี และการประยุกต์. เอกสารประกอบการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทิศ บุญช่วย.(2536). สาเหตุและแนวโน้มของการเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐ. วิทยานิพนธ์, นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรวรรณ จำขึ้น.(2541).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตอันเกิดจากภาวะถดถอยจากสังคม และการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุชาวพุทธ : ศึกษากรณีผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม) สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Book

United Nations.(1999).Population Aging 1999, Population Division : Department of Economic And Social Affairs.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHIEW

CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

華僑崇聖大學

ภาคผนวก

สุข

ภาคผนวก ก

การศึกษาทบทวนประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ลักษณะบริการและ
กิจกรรมของสถานสงเคราะห์คนชรา และข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับการสงเคราะห์

1. สถานสงเคราะห์คนชรabanบางละมุง

1.1 สถานที่ตั้ง

เลขที่ 40 หมู่ 4 ถนนสุขุมวิท (หลักกิโลเมตรที่ 133 - 134) ตำบลบางละมุง อำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวนพื้นที่ 248-0-68 ไร่

ทิศตะวันออก	จดถนนสุขุมวิท
ทิศตะวันตก	จดทะเล
ทิศเหนือ	จดคลองบางละมุงและวิทยาลัยการพัฒนาศุมนชน
ทิศใต้	จดสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง

สังกัดกองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคม (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์)

1.2 ประวัติความเป็นมา

สถานสงเคราะห์แห่งนี้ จัดสร้างขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาล คือ
ประชาชน นิสิต นักศึกษา นักการเสดง นักหนังสือพิมพ์ มูลนิธิ ผู้สูงอายุ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐ
บาล และจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ร่วมบริจาคเงินจัด
สร้างอาคารเรือนนอน โดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระบรมโอรสาธิ-ราช
สยามกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2510 และ
เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน 2511

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความอุปการะผู้สูงอายุที่ไร้ญาติขาดที่พึ่ง ขาดผู้ดูแลดู มีฐานะยากจน หรือ
ไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้อย่างมีความสุข
2. เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัวที่มีรายได้น้อย หรือยากจน ไม่สามารถ
อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุไว้ในครอบครัวได้ เมื่อสมาชิกในครอบครัวต้องออกไปประกอบอาชีพ การ
ทอดทิ้งผู้สูงอายุให้อยู่ตามลำพังอาจเกิดอันตรายได้ ซึ่งการอุปการะผู้สูงอายุไว้ในสถานสงเคราะห์
จะช่วยแก้ปัญหาให้กับครอบครัวได้ทางหนึ่ง

3. เพื่อเป็นการตอบแทนคุณงามความดีที่ผู้สูงอายุได้เคยทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมาก่อน

1.4 การดำเนินงาน

1) คุณสมบัติของผู้รับการสงเคราะห์

- เป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งชาย-หญิง ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
- ต้องมีความสมัครใจ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน
- ต้องไม่อยู่ระหว่างต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาหรืออยู่ระหว่างการ

สอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือถูกดำเนินคดีอาญา

- ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- ไม่พิการหรือทุพพลภาพจนไม่สามารถดูแลตนเองได้หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- เป็นผู้ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู / ชาติที่อยู่อาศัย / หรือมีที่อยู่อาศัยแต่ขาดผู้

ดูแลช่วยเหลือ หรืออยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข / มีฐานะยากจน

2) การสมัครเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ ให้ยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดพร้อมด้วยหลักฐาน คือ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน ผลเอกซเรย์ปอด โดยยื่นใบสมัครได้ที่

- กรุงเทพมหานคร ยื่นใบสมัครได้ที่สำนักงานประชาสงเคราะห์เขตพื้นที่
- ต่างจังหวัด ยื่นใบสมัครได้ที่สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด ทุกจังหวัด โดยนัก

สังคมสงเคราะห์จะสอบประวัติและข้อเท็จจริง เพื่อจะได้ทราบปัญหาความเดือดร้อน และพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ที่ถูกต้องต่อไป โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543

3) ประเภทของผู้รับการสงเคราะห์

ประเภทของผู้เข้ารับการสงเคราะห์มีประเภทเดียวคือ การให้การอุปการะโดยไม่คิดค่าบริการใดๆ ทั้งสิ้น

- บริการและกิจกรรมของสถานสงเคราะห์
- ที่พักอาศัย จัดให้ผู้สูงอายุอยู่ในอาคาร ๆ ละประมาณ 20 คน แยกอาคารหญิง

ชายและมีพี่เลี้ยงดูแลประจำอาคารละ 1 คน ตลอด 24 ชั่วโมง

- อาหารที่มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมกับวัย และสำหรับผู้เจ็บป่วย
- เสื้อผ้า เครื่องใช้ ภาชนะประจำตัวที่จำเป็น

- ด้านการรักษาพยาบาล มีพยาบาลประจำ 2 คน และจัดส่งโรงพยาบาลบางละมุง โรงพยาบาลสัตหีบ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา โรงพยาบาลชลบุรี ฯลฯ
- บริการกายภาพบำบัด โดยจัดเครื่องมือกายภาพบำบัดหลายประเภทไว้บำบัดรักษา
 - อาชีวบำบัด เช่น หมอนอิง ผ้าเช็ดมือ ตุ๊กตา หมวกไหมพรม ผ้าปูโต๊ะพรมเช็ดเท้า ดอกไม้ประดิษฐ์ การทำดอกไม้จันทน์ ฯลฯ เพื่อผู้รับการสงเคราะห์จะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแก้ไขสภาพร่างกายที่บกพร่อง
 - นันทนาการ เช่น กีฬาเปตอง การโยนห่วงปาเป้า หมากฮอส หมากรูก การต่อตัวอักษร วีดีโอ โทรทัศน์ การร้องเพลง เต้นรำ เพื่อขจัดปัญหาความว้าเหว่ ได้รับความสนุกสนาน ความรู้
 - กิจกรรมให้ความรู้ ห้องสมุด การจัดรายการเสียงตามสายให้ความรู้เป็นประจำทุกวัน
 - ด้านศาสนา การจัดบำเพ็ญกุศลทางศาสนา เทศกาลต่าง ๆ
 - บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ให้คำแนะนำปรึกษาหรือเมื่อประสบปัญหา ให้กำลังใจช่วยเหลือปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตบนปลายอย่างมีความสุข
 - กายบริหารออกกำลังกาย
 - การติดต่อญาติตามความประสงค์ของคนชรา การลาไปเยี่ยมเยียนครอบครัว
 - ทัศนศึกษา
 - การมอบเงินกิจศพบให้ตามประเพณีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับการสงเคราะห์ (ปีงบประมาณ 2545)

ตารางที่ 1

จำนวนผู้เข้ารับการสงเคราะห์ (งบประมาณ ปี 2545)

รายละเอียด	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ยอดคงเหลือจากปีงบประมาณ 2544	104	179	283
รับใหม่ปีงบประมาณ 2545	31	34	65
จำหน่ายปีงบประมาณ 2545	34	38	72
จำนวนผู้รับการสงเคราะห์ปีงบประมาณ 2545	101	175	276

ตารางที่ 2
ช่วงอายุของผู้รับบริการสงเคราะห์

อายุ (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
60 - 64	8	18	26
65 - 69	19	12	31
70 - 74	30	32	62
75 - 79	23	42	65
80 - 84	16	36	52
85 ปี ขึ้นไป	5	35	40
รวม	101	175	276

ตารางที่ 3
สาเหตุที่เข้ารับบริการสงเคราะห์

สาเหตุ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ฐานะยากจน / ไม่มีที่อยู่อาศัย	58	96	154
ขาดผู้อุปการะดูแล	26	56	82
อยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข	17	23	40
รวม	101	175	276

ตารางที่ 4
ภูมิลำเนาของผู้รับบริการสงเคราะห์

ภาค	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	5	12
ภาคกลาง	88	162	250
ภาคเหนือ	3	5	8
ภาคใต้	3	3	6
รวม	101	175	276

ตารางที่ 5
ระดับการศึกษาของผู้รับการสงเคราะห์

ระดับการศึกษา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ไม่ได้ศึกษา	20	78	98
ประถมศึกษา	59	64	123
มัธยมศึกษา	21	31	52
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1	2	3
รวม	101	175	276

ตารางที่ 6
สภาพทางสังคมก่อนเข้ารับการสงเคราะห์

สภาพทางสังคม	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
โสด	19	26	45
ม่าย	37	104	141
แยกกันอยู่	12	17	29
หย่าร้าง	22	11	33
สมรสอยู่ด้วยกัน	11	17	28
รวม	101	175	276

ตารางที่ 7
อาชีพของผู้รับการสงเคราะห์ก่อนเข้ารับการสงเคราะห์

อาชีพ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
รับจ้าง	19	26	45
ค้าขาย	37	104	141
เกษตรกรรม	12	17	29
รับราชการ	22	11	33
ไม่ทราบข้อมูล	11	17	28
รวม	101	175	276

ตารางที่ 8
หน่วยงานที่นำส่งเข้ารับการสงเคราะห์

หน่วยงาน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
กรมประชาสงเคราะห์	17	49	66
ประชาสงเคราะห์จังหวัด	63	100	163
สถานสงเคราะห์ / ศูนย์	13	12	25
โรงพยาบาล	2	3	5
สมัครด้วยตนเอง	6	11	17
รวม	101	175	276

ตารางที่ 9
สาเหตุที่จำหน่ายผู้รับการสงเคราะห์

สาเหตุ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ถึงแก่กรรม	26	31	57
ลาเกินกำหนด	2	5	7
ลาออก	6	1	7
ส่งสถานสงเคราะห์อื่น	-	1	1
รวม	34	38	72

ที่มา : สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2545 สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัด
ชลบุรี

2. ความเป็นมา สภาพทางภูมิศาสตร์ และสภาพชุมชน ตำบลบางละมุง อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี

2.1 ความเป็นมา

จากคำบอกเล่าของนายขุน เจริญรัตน์ อายุ 88 ปี ชาวบ้านและเป็นผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลบางละมุง ได้บอกเล่าถึงความเป็นมาของตำบลบางละมุง เมื่อครั้งยังเจริญรุ่งเรือง ซึ่งขณะนั้น นายขุนเจริญรัตน์ ยังเด็ก แต่ก็พอจำความได้และได้ฟังปู่ ย่า ตา ยาย เล่าสู่กันฟังเรื่อยมาจนกระทั่งถึงรุ่นของตนเอง ที่จะถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นมาของตำบลบางละมุงสู่รุ่นลูก รุ่นหลานต่อไป

นายขุน เจริญรัตน์ ได้บอกเล่าว่า “เดิมตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของอำเภอบางละมุงและติดกับคลองบางละมุง ซึ่งไหลลงสู่ทะเลหรืออ่าวบางละมุงปัจจุบัน เดิมนั้นยังไม่มีถนนตัดผ่าน โดยเฉพาะถนนสุขุมวิท จะอาศัยรถยนต์ในการสัญจรนั้นเป็นไปได้ยาก ส่วนใหญ่จะอาศัยเรือเป็นพาหนะ โดยเฉพาะตำบลนี้เป็นแหล่งค้าขายที่เจริญรุ่งเรือง มีลำเลียงเงินล่องเรือมาติดต่อกับค้าขายและขนส่งสินค้าเป็นจำนวนมาก โดยอาศัยเส้นทางน้ำเป็นหลักใหญ่ บ้านเรือนและร้านค้าต่าง ๆ มักจะปลูกหลังคาเชื่อมติด ๆ กันมากมาย อีกทั้งทำเลที่ตั้งของชุมชน นอกจากจะติดกับแหล่งน้ำแล้ว ยังอยู่ใกล้วัดทุ่งเศรษฐี ซึ่งปัจจุบันเป็นวัดร้างซึ่งใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนวัดบางละมุง” นายขุนเล่าต่อว่า “จากชุมชนที่เจริญรุ่งเรืองทางการค้ากลับกลายเป็นชุมชนที่ชบเซา ชาวบ้านต่างรื้อถอนบ้านเรือนหนีจากไปเกือบจะเป็นชุมชนร้าง เหตุเพราะได้มีชาวบ้านผู้หวังผลประโยชน์ส่วนตัว ได้ขุดที่ดินส่วนที่ยื่นไปในคลองบางละมุง ที่มีลักษณะเหมือนตาปู 2 ช้าง บริเวณวัดทุ่งเศรษฐีไป ทำให้พื้นที่นี้เหมือนพื้นที่ตาบอดหรือปูตาบอด อีกทั้งคลองบางละมุงเริ่มตื้นเขิน เรือลำเลียงเงินไม่สามารถมาติดต่อกับค้าขายได้เช่นเดิม จึงทำให้อกิจการทางการค้าชบเซาลงเรื่อย ๆ ผู้คนในชุมชนต่างย้ายถิ่นฐานออกไปตั้งรกรากถิ่นอื่น ผู้ใดใคร่ตั้งรกรากที่นี้ก็อยู่ไปจนกระทั่งถึงปัจจุบัน และเหตุที่เรียกว่า “บางละมุง” นั้น ก็มาจากการสร้างบ้านเรือนและร้านค้าในสมัยก่อนที่นิยมสร้างหลังค้ำบ้านและร้านค้าติด ๆ กัน บ้างก็เรียก “บางละมุง” จนกระทั่งปัจจุบันกลายเป็น “บางละมุง” เรื่อยมา

2.2 เขตการปกครอง

ตำบลบางละมุง เดิมอยู่ในความดูแลของสุขาภิบาลบางละมุง ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลบางละมุง ซึ่งเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลบางละมุงเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้สุขาภิบาลบางละมุงได้เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลบางละมุงเป็นต้นมา

เทศบาลตำบลบางละมุง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 6.38 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ 1,400 ไร่ มีจำนวนครัวเรือน 3,446 ครัวเรือน มีเขตการปกครองของเทศบาล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 10
เขตการปกครองเทศบาลตำบลบางละมุง

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	ตำบล
1	โรงโม่	435	798	บางละมุง
2	เนินตาเปียง	300	600	บางละมุง
3	โรงโม่	250	800	บางละมุง
4	บางละมุง	200	365	บางละมุง
5	นากลาง	150	785	บางละมุง
6	หนองปลาไหล	60	93	หนองปลาไหล
2	ตะเคียนเตี้ย	5	4	ตะเคียนเตี้ย
รวม		1,400	3,446	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางละมุงระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549)

จากตารางที่ 4.10 จะเห็นได้ว่าตำบลบางละมุง ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 7,733 คน เป็นชาย 3,876 คน เป็นหญิง 3,857 คน (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2546) (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11

สถิติจำนวนประชากรของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางละมุง
(ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2546)

พื้นที่ตำบลบางละมุง	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
หมู่ 1	1,321	1,353	2,674
หมู่ 2	636	693	1,329
หมู่ 3	562	501	1,063
หมู่ 4	549	514	1,063
หมู่ 5	801	785	1,586
หมู่ 77 (ทะเบียนบ้านกลาง)	7	11	18
รวม	3,876	3,857	7,733

ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางละมุง, 2546

ตารางที่ 12

สถิติจำนวนประชากรผู้สูงอายุ
ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางละมุง (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2546)

อายุ (ปี)	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	
	ชาย	หญิง
60 - 69	173	219
70 - 79	80	124
80 - 89	27	29
90 - 99	4	13
100 ปีขึ้นไป	1	0
รวม	285	385

ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางละมุง, 2546

2.3 สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

พื้นที่เป็นที่ราบ พื้นดินเป็นดินร่วนปนทราย

1) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
ทิศใต้	ติดกับเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล
ทิศตะวันออก	ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ย
ทิศตะวันตก	ติดกับชายทะเลบางละมุง (อ่าวบางละมุง)

2) ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล มีชายฝั่งทะเลอยู่ทางด้านทิศตะวันตก ซึ่งติดกับอ่าวไทย มีที่ราบบริเวณชายฝั่งทะเลเป็นบริเวณกว้าง ไม่มีบริเวณพื้นที่เป็นภูเขา ไม่มีลำน้ำ ลำห้วยที่สำคัญไหลผ่าน จะมีเพียงห้วยและบึงเล็ก ๆ เท่านั้น และเนื่องจากทิศตะวันตกจรดอ่าวไทย ทำให้ภูมิอากาศในฤดูร้อนไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวไม่แห้งแล้งมากนัก

3. สภาพเกี่ยวกับผู้สูงอายุตำบลบางละมุง

โดยทั่วไปผู้สูงอายุในชุมชนใช้ชีวิตเรียบง่ายตามอัธยาศัย อยู่อย่างไม่ทะเลาะเบาะแว้งใครพยายามพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพโดยพึ่งพารายได้ด้วยตนเอง และภูมิใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับการยอมรับจากบุตรหลาน ผู้สูงอายุมักเป็นหลักเสมือนเสาเรือนและร่มโพธิ์ร่มไทรให้กับบุตรหลานตลอดเวลา และได้รับการเอาใจใส่ในทุก ๆ ด้าน ทั้งจากครอบครัวของตนเองและบุคคลในชุมชน

ภาคผนวก ข

ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ

ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเติมคำในช่องว่างหรือแสดงเครื่องหมาย / ลงในวงเล็บ () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงกับตัวท่าน

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. อายุ.....ปี
3. เพศ
 (.....) ชาย
 (.....) หญิง
4. สถานภาพ
 (.....) โสด
 (.....) สมรส
 (.....) หย่าร้าง
 (.....) คู่สมรสถึงแก่กรรม
5. ระดับการศึกษา
 (.....) ไม่ได้รับการศึกษา
 (.....) ประถมศึกษา
 (.....) มัธยมศึกษา
 (.....) อุดมศึกษา
6. แหล่งรายได้
 (.....) ธุรกิจส่วนตัว
 (.....) จากบุตรหลาน
 (.....) เงินเก็บสะสม
 (.....) เงินบำเหน็จหรือบำนาญ
 (.....) อื่น ๆ

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(.....) ไม่มี

(.....) มี ได้มาจาก..... เดือนละ.....บาทต่อเดือน

8. จำนวนบุตร.....คน เป็นชาย.....คน เป็นหญิง.....คน
ปัจจุบันบุตรมีชีวิตอยู่จำนวน.....คน

9. ภาวะสุขภาพ

(.....) แข็งแรง

(.....) ไม่แข็งแรง

10. สุขภาพกาย

(.....) เจ็บป่วยมีโรคประจำตัว

(.....) ไม่เจ็บป่วยไม่มีโรคประจำตัว

11. ลักษณะที่อยู่อาศัย

(.....) เป็นบ้านเดี่ยวอยู่เพียงลำพัง

(.....) เป็นบ้านอยู่ในแหล่งชุมชน

(.....) อื่น ๆ.....

12. บุคคลที่อาศัยในบ้านเดียวกัน

(.....) ไม่มี

(.....) มี (ระบุ).....

13. ท่านยังประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง

(.....) ใช่

(.....) ไม่ใช่

14. ปัจจุบันท่านเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว

(.....) ใช่

(.....) ไม่ใช่

15. บทบาทหน้าที่ของท่านในครอบครัว

(.....) ไม่มี เพราะ.....

(.....) มี ได้แก่.....

16. ปัญหาที่ท่านประสบในครอบครัว

(.....) ไม่มี

(.....) มี ได้แก่.....

สัมพันธภาพ

คำชี้แจง กรุณาเติมเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะของท่านมากที่สุด

ครอบครัว	น้อย	ปานกลาง	มาก
1 ท่านได้มีโอกาสพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว			
2 ท่านเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในครอบครัวเสมอเมื่อประสบปัญหา			
3 ท่านเป็นที่เคารพรักและนับถือในครอบครัว			
4 ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวสม่ำเสมอ			
5 ท่านได้ช่วยทำงานบ้าน			
6 ท่านได้ไปท่องเที่ยวกับครอบครัว			

เครือญาติ	น้อย	ปานกลาง	มาก
7 ญาติพี่น้องทำให้ท่านรู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญของตัวท่าน			
8 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องเมื่อท่านประสบปัญหา			
9 ท่านและญาติพี่น้องไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ			
10 ญาติพี่น้องมักจะขอคำปรึกษาแนะนำจากท่าน			
11 เมื่อญาติพี่น้องเดือนร้อนท่านให้ความช่วยเหลือ			
12 เมื่อท่านหรือญาติพี่น้องเจ็บป่วยมักจะไปเยี่ยมเยียนกัน			

เพื่อนบ้าน	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
13 ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทำให้คลายเหงา				
14 ท่านรู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุกดิบส่วนตัวของท่านให้เพื่อนฟัง				
15 ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของท่านดี				
16 ท่านมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้				
17 ท่านมีเพื่อนที่รักและห่วงใย				
18 ท่านมีเพื่อนที่ช่วยเหลือจุนเจือในด้านต่าง ๆ เมื่อท่านประสบปัญหาเดือดร้อน				

สมาชิกชมรม	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
19 ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม / สมาคมต่าง ๆ				
20 ท่านทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม				
21 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ท่านรู้สึกมีคุณค่า				
22 ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม				
23 ท่านได้พบปะสังสรรค์ในงานสำคัญ ๆ				
24 ท่านรู้สึกการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคม / ชมรม ทำให้ท่านมีความสุข				

สวัสดิการ	ไม่เคย	บางครั้ง	เป็นประจำ
25 ท่านเคยได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย เช่น ได้รับการรักษาพยาบาลฟรีสำหรับผู้สูงอายุ โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค			
26 ท่านได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพักคนชราของรัฐ			
27 ท่านเคยใช้บริการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เข้าร่วม กิจกรรมศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ			
28 ท่านเคยได้รับบริการด้านต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุจากชุมชนของท่าน			
29 ท่านรู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา			

การเกื้อหนุน	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
30 ลูกหลานดูแลท่านเสมอเมื่อเจ็บป่วย				
31 ท่านได้รับการเกื้อหนุนด้านวัตถุ เช่น เงินและสิ่งของจากลูกหลาน				
32 ลูกหลานแนะนำเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
33 ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านมีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคม				
34 ลูกหลานดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของท่าน				
35 ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านได้รับข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน				

การตัดสินใจ

คำชี้แจง กรุณาเติมคำลงในช่องว่างตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านรู้สึกว่าคุณถูกทอดทิ้งให้เดียวดายหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านคิดว่าท่านเป็นภาระอันใหญ่หลวงของครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ท่านคิดว่าเมื่อแก่แล้วควรจะอยู่ส่วนคนแก่หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ของชีวิตในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. การปรับตัวของท่านในครอบครัวเป็นอย่างไร

.....

.....

6. ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างไรบ้างจากผู้ที่ท่านอาศัยอยู่ด้วยกัน

.....

.....

7. ท่านมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

8. ความสัมพันธ์ของท่านกับสมาชิกในครอบครัวดีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

9. ท่านได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

10. ท่านคิดว่าผู้สูงอายุควรได้รับบริการจากรัฐหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

11. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากรัฐในด้านใดมากที่สุด

.....

.....

12. ท่านคิดที่จะเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือไม่ อย่างไร
(ก่อนหน้านี้ ท่านคิดที่จะเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือไม่ อย่างไร)

.....

.....

13. ท่านคิดว่าสถานสงเคราะห์คนชราเป็นบริการของรัฐที่ดีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

14. ท่านคิดว่าการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด
สำหรับผู้สูงอายุในบั้นปลายชีวิตหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

15. ท่านคิดว่าท่านพึงพอใจและคาดหวังบริการของสถานสงเคราะห์คนชราหรือไม่ อย่างไรบ้าง
(เฉพาะผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา)

.....

.....

16. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อสังเกตจากการสัมภาษณ์ (ข้อมูลเพิ่มเติม)

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ครอบครัว

ครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคล (เฉพาะหัวหน้าครอบครัว)

คำชี้แจง กรุณาเติมคำในช่องว่างหรือแสดงเครื่องหมาย / ลงในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงกับตัวท่าน

- 1 ชื่อ.....นามสกุล.....
- 2 อายุ.....ปี
- 3 สถานภาพ
 - (.....) โสด
 - (.....) สมรส
 - (.....) หย่าร้าง
 - (.....) คู่สมรสถึงแก่กรรม
- 4 ระดับการศึกษา
 - (.....) ไม่ได้รับการศึกษา
 - (.....) ประถมศึกษา
 - (.....) มัธยมศึกษา
 - (.....) อุดมศึกษา
- 5 เพศ
 - (.....) ชาย
 - (.....) หญิง
- 6 บุตรที่อยู่ในความรับผิดชอบ
 - (.....) ไม่มี
 - (.....) มีจำนวน.....คน

7 อาชีพ

(.....) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

(.....) บริษัท

(.....) ธุรกิจส่วนตัว

(.....) เกษตรกรรม

(.....) รับจ้างทั่วไป

8 จำนวนสมาชิกในบ้าน

(.....) ไม่มี

(.....) มีจำนวน.....คน

8.1 ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน

8.2 ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน

8.3 ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน

8.4 ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน

8.5 ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน

9 สมาชิกพึงพิงในบ้าน

(.....) ไม่มี

(.....) มี จำนวน.....คน ได้แก่

9.1 ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

9.2 ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

9.3 ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

10 ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ

(.....) บุตร / หลาน

(.....) พี่น้อง

(.....)ญาติห่าง ๆ

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

11 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

12 ความเพียงพอของรายได้

(.....) เพียงพอ

(.....) ไม่เพียงพอ เพราะ.....

13 ภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ

(.....) ไม่มี

(.....) มี ได้แก่.....

14 ลักษณะครอบครัว

(.....) ครอบครัวเดี่ยว

(.....) ครอบครัวขยาย

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

15 ปัญหาของครอบครัว

- (.....) ไม่มี
- (.....) มี ได้แก่.....
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

16 ใครเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุในบ้านในกรณีเจ็บป่วยหรือทุพพลภาพ

- (.....) ไม่มี
- (.....) ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ
- (.....) มี (ระบุ).....

17 กรณีถ้ามีผู้ดูแล ผู้ดูแลทำงานนอกบ้านหรือไม่

- (.....) ไม่
- (.....) ทำงาน full time
- (.....) ทำงาน part time

18 โดยปกติใครเป็นผู้ดูแลบ้าน เช่น ทำความสะอาด

- (.....) ผู้สูงอายุ
- (.....) บุคคลอื่น
- (.....) ผู้สูงอายุและบุคคลอื่นร่วมกัน

19 ท่านรู้สึกอย่างไร ที่มีผู้สูงอายุอยู่ในบ้าน

- (.....) ดี เพราะ.....
- (.....) ไม่ดี เพราะ.....

สัมพันธภาพ

1 ท่านเห็นความสำคัญและคุณค่าผู้สูงอายุหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

2 ปัจจุบันผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพอย่างไรกับสมาชิกในครอบครัว

.....

.....

3 ท่านคิดว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่สมควรได้รับการดูแลหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4 ท่านรักและห่วงใยผู้สูงอายุในบ้านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5 ท่านคิดว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงควรทำงานหรือทำประโยชน์ในสังคมต่อไปหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6 เมื่อท่านมีปัญหา ท่านจะปรึกษาผู้สูงอายุในบ้านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

7 ท่านคิดว่าผู้สูงอายุสมควรจะอยู่กับครอบครัวหรือสมควรจะอยู่ที่สถานสงเคราะห์คนชรา
เมื่อท่านแก่แล้ว เพราะอะไร

.....

.....

8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับบริการของรัฐในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราให้บริการผู้สูงอายุ เมื่อท่านแก่แล้ว

.....
.....

9 ท่านต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการด้านใดสำหรับผู้สูงอายุมากที่สุด

.....
.....

10 ในมุมมองและความรู้สึกของท่าน ท่านคิดอย่างไรต่อสถานสงเคราะห์คนชรา

.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวอรนุช ไล่อุ่นลม
วันเดือนปีเกิด	14 มีนาคม 2512
ที่อยู่	50 ม.4 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏจະเชิงเทรา ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม เข้าศึกษาคณะระดับมหบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการ สวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักสังคมสงเคราะห์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

